

SPORTCHILARNI SARALASHDA SPORT PSIXOLOGING O'RNI

Qarjovova Mehriniso Mustafayevna

Talaba.

Axmadov Dilshod Jo'raxon o'g'li

Ilmiy rahbar.

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti

O'zbekiston, Chirchiq shahri

E-mail: d_axmadov@mail.ru

<https://doi.org/10.5281/zenodo.12674213>

Annotatsiya. Ushbu maqolada sport tashkilotlari (fedoratsiyalar) milliy terma jamoani shakllantirish uchun sportchilarni saralashga alohida ahamyat qaratilishi, nafaqat sportchining iqtidoriga, fiziologik, jismoniy holatiga balki uning psixik holatlariga, xarakteri, temperamentlariga ham ma'lum miqdorda e'tibor qaratish kerakligi ta'kidlangan. Bu jarayonni olimpiya sport turi bo'lgan kamondan otish (Archery) sport turi misolida ko'rib chiqamiz.

Kalit so'zlar: sportchilarni saralash, temperament, xarakter, psixik holatlar, professional sport, sport psixologi, texnika, taktika, kamondan o'q otish sporti.

THE ROLE OF A SPORTS PSYCHOLOGIST IN SELECTING ATHLETES

Abstract. In this article, it is emphasized that sports organizations (federations) should pay special attention to the selection of athletes for the formation of the national team, not only the athlete's talent, physiological and physical condition, but also his mental state, character, and temperament should be paid a certain amount of attention. We will consider this process on the example of archery, which is an Olympic sport.

Keywords: athlete selection, temperament, character, mental states, professional sports, sports psychologist, technique, tactics, archery.

РОЛЬ СПОРТИВНОГО ПСИХОЛОГА В ПОДБОРЕ СПОРТСМЕНОВ

Аннотация. В данной статье подчеркивается, что спортивные организации (федерации) должны уделять особое внимание при отборе спортсменов для формирования национальной сборной не только таланту спортсмена, физиологическому и физическому состоянию, но и его психическому состоянию, характеру и темпераменту следует уделять определенное внимание. Мы рассмотрим этот процесс на примере стрельбы из лука, которая является олимпийским видом спорта.

Ключевые слова: отбор спортсмена, темперамент, характер, психические состояния, профессиональный спорт, спортивный психолог, техника, тактика, стрельба из лука.

O'zbekiston Respublikasi prezidentining 2021-yil 5-noyabrdagi qarori bilan 2024-yil Parijda (Fransiya) bo'lib o'tadigan XXXIII yozgi Olimpiya va XVII Paralimpiya o'yinlariga tayyorgarlik bo'yicha maqsadli ko'rsatkichlarni tasdiqlangan. Xususan, 2024-yilgi Parij Olimpiadasi va Paralimpiya o'yinlariga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha maqsadli ko'rsatkichlarda O'zbekistonlik sportchilar uchun 26 sport turi bo'yicha 103 ta litsenziya olish maqsad etib belgilangan.

Parij yuz yil muqaddam, yani 1924-yilda yozgi Olimpiya o'yinlari mezboniga aylangan. 2024-yilda Parij yozgi Olimpiya o'yinlarini uchinchi marotaba qabul qilayotgan Londondan keyingi ikkinchi shaharga aylanadi. Parijda o'tadigan olimpiada ilk marotaba gender jihatdan to'laligicha teng o'tkaziladigan sport tadbiri bo'lishi kutilmoqda, shunday ekan yurtimizda yaratilgan imkoniyatlardan to'g'ri foydalangan holda professional sportga xotin-qizlarni qamrovini kengayirish lozim bo'ladi.

Hozirgi davr talabi sportning har bir olimpiya turidan olimpiya o'yinlariga (letsinziya) yo'llanmalarga erishishdir. Bu yo'lda har bir sport tashkilotlari (federatsiyalar) milliy terma jamoani shakllantirishda. Sportchilarni saralashga alohida ahamiyat qaratishi zarur sanaladi.

Sportchilarni saralash jarayoni har bir sport turidan kelib chiqqan holda, sportchilarning eng yosh guruhlarga saralab olishdan boshlanishi zarur va bu jarayoda trenerlar, psixologlar bilan hamkorlikda ish olib bormog'i maqsadga muvofiq sanaladi. Kiyingi o'rinlarda sportchining ota-onasi bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish kelgusida sportchilar oilaviy muammo yohud an'analar sabab sportni erta tark etib.

Trener ko'zlangan maqsadiga erisha olmaydi va ishongan sportchisidan ajralib qolishi (ko'p hollarda sportchi qizlar yuqori natijalarga erisha yotgan bir vaqtda ota-onasi yoki oilaviy an'analar sabab sportni tark etadi) kabi holatlardan kafolatlaydi. Trener mashg'ulotlarga sportchilarni saralash jarayonida psixologlarga murojaat etishmaydi va o'z iqtidorlariga ishonib sportchilarni saralashadi.

Bu esa kelgusida shogirtlaridan ko'zlangan maqsadiga erisha olmasligiga bir sabab bo'lishi mumkin. Sportchilarni saralashda nafaqat sportchining iqtidoriga, fizalogik, jismoniy holatiga balki uning psixik holatlariga, xarakteri, temperamenlariga ham ma'lum miqdorda e'tibor qaratish zarur bo'ladi. Professional sport ommoviy sportdan ajralgan vaqtda ushbu jihatlar muhim ahamiyat kasb etadi. Professional sport uzining murakkabligi bilan bir necha yo'nalishlarga bo'linadi bular: yakka kurash, jamoaviy, texnik va qishki murakkab turlarga. Har bir yo'nalish uzining texnik, taktik va psixologik jixatlari bilan farqlanadi. Trener o'z salohiyatiga ishonib psixolog ko'magisiz saralashlarni amalga oshiraversa o'z maqsadiga erishishi bir muncha qiyinlashib boradi. Agar sport psixologi bilan hamkorlikda saralashni amalga oshirsa o'z o'ylagan maqsadlariga tez va samarali yo'l bilan erishadi. Iqtidorli sportchilar xam o'z xarakteri va temperamentiga hos xususiyatlarini namoyon etganida. Trener ojiz bo'lib qoladi. Bu holatda trenerga faqat sport psixologi yordam bera oladi.

Bu jarayonni olimpiya sport turi bo'lgan Kamondan otish (Archery) sport turi misolida ko'rib chiqmoqchimiz. Kamondan otish sporti murakkab texnik sport turlar tarkibiga kiradi. Bu sport turida sportchi, kamon va o'q bir butun kabinatsiyani tashkil etadi. Yuqori natija esa ham sportchi, ham kamon va o'qlar sifat va texnik holatlariga bog'liq. Shunday jarayonda trener va sport psixologidan yuqori darajadagi bilim, sinchikovlik, diqqatlilik talab etiladi. Trener sportchi va kamon harakatlarini nazoratda tutsa, sport psixologi sportchining psixik xolati kamon va o'qlardan keladigan tovushlarni sportchiga ta'sirini doimiy nazoratda kuzatib borishi zarur sanaladi. Kamondan otish sporti uzining jozibaliligi, murakkabligi va ichki hayajon bilan o'ziga tortishi tufayli bu sport turi bilan shug'ullanish yosh chegarisi qo'yilmagan. Kamondan otish sport turi bilan professional shug'ullanishni jismoniy holatga qarab 14-15 yoshdan boshlash mumkin.

Kamondan otish sport turi osiyo o'yinlari, o'smirlar olimpiadasi, olimpiya o'yinlari dasturlaridan doimiy ravishda o'rin olib kelmoqda shu sababli hozirgi kunda butun dunyoda keng ommalashgan sport turi hisoblanadi.

Hozirgi kunda dunyo reytingida Janubiy Korea, AQSH, Turkiya, Italiya, Rossiya, Kanada, Meksika, Ukraina, Germaniya, Hindiston, Qozog'iston, Yaponiya, Xitoy Ispanya kabi davlatlar yetakchilik qilmoqda. O'z maktablarini yaratgan yetakchi davlatlar tajribasini o'rganadigan bo'lsak.

Ular o'z vaqtida kerakli sportchilarni saralash va professional sportga ularni yo'naltirish orqali uz maqsadlariga eng muhim qadam qo'yishgan. Janubiy Korea, AQSH, Columbia, Yaponiya Turkiya kabi yetakchi davlatlarda sportchilarni saralashda eng avval maktablarda boshlang'ich sinflarida ushbu sport turini keng targ'ib etib, maktab o'quvchilari o'rtasida birinchiliklar, tuman, viloyat birinchiliklarini o'tkazish va iqtidorlilarini, sportga ixtisoslashgan maktablarga imtixonlar orqali jalb qilish va kelgusida ularni xam saralash orqali hududiy terma jamoalariga jalb etilgan. Sportchilarni saralashda sport psixologlari xam o'z ishtiroklarini ko'satishadi. Sport psixologlari trenerlar saralagan sportchilar va ularning ota-onasi bilan bo'ladigan psixik, ijtimoiy muhitni va omillarni to'g'ri baholash orqali trenerga to'g'ri tanlov qilishda to'g'ri qaror qabul qilinishini ta'minlaydi. Sport psixologi saralash jarayonida sportchilarda metodika, testlar o'tkazib, ota-onalar va sportchilar bilan suhbatlashib ularning kelgusi faolyatini belgilab olishida to'g'ri qarorlar qabul qilinishini ta'minlaydi. Mashg'ulotlar jarayonida sport psixologining o'rni trenerning yonida bo'lishi va har bir mashg'ulotda sportchidagi o'zgarishlarni kuzatish va to'g'ri baholashi kerak bo'ladi. Trener uz faolyatini ko'proq sportchining texnik va umum jismoniy tayyorgarligiga va kamon o'qlarni ishlashiga qaratishi, sport psixologi esa sportchida kechayotgan holatlarni nazoratda tutishi kerakli vaqtda sportdietologi va massajchilar yordamini olishiga sportchini yo'naltira olishi lozim. Sport psixologi sportchilarni kunlik mashg'ulotlar jarayonidagi holatlarini kuzatish metodlari orqali o'rganib keyingi o'rinlarda kerakli metodika, testlarni qo'llash orqali sportchilarda kuzatilayotgan (stressni, qo'rquvni, aggressiyani, hayajonni, tashqi bosimlarni) yengishni sportchilarda shakllantirish orqali sportchilarni yuqori natejalarga erishishida amaliy yordam ko'rsatadi. Sport psixologi o'zi ham sport bilan shug'ullangandagina sportchidagi kechadigan psixik stress, tashqi, ichki bosimlarni xis etsagina sportchiga to'g'ri va haqqoniy baho bera oladi. Shu tariqa sportchida ko'zatilayotgan muammolarni to'g'ri va o'z vaqtda bartaraf eta oladi.

Saralash jarayonining 2-bosqichida sportchilar deyarli sport haqida undagi atamalar yuklamalarni to'liq anglab yetadi. Sport psixologi bu jarayonda sportchilar va uning ota-onasi, o'rtoqlari va yaqinlariga bo'lgan munosabatlarini metodikalar bilan aniqlashi zarur. Sportchining kelgusi faolyatini belgilashi yani sportchini professional sportga kirishi yoki havaskor sportchi bo'lishini belgilab olishini ta'minlashi shart. Bu bilan ham trenerni ham sportchining faolyatini samarali o'tishini ta'minlaydi.

Sportchilik faolyatini boshlagan sportchi bilan esa kunlik suhbatlar va metodikalar olib borib sportchining psixik o'zgarishlariga to'g'ri tashhis qo'yadi. Bu faolyatni olib borish mashg'ulotlarga aralashmasdan yani trener faolyatiga yuklamalarni oshib borishiga halal bermasligi kerak. Shuni inobatga oladigan bo'lsak sport psixologi sportchilar bilan birgalikda mashg'ulotlarda ishtirok etish uning uziga ham birqancha qulayliklar olib keladi. Sportchini

bevosita kuzatish va ulardagi ichki kechinmalarni uzida his eta olish bilan sportchiga to'g'ri tavsfiyalar berishadi. Sport psixologi uz ish rejasini trener bilan kelishgan holda tuzishi va sportchilarni tayyorgarlik davrida duch keladigan muammolardan kelib chiqib metodika va testlarni o'rinli qo'llashlari lozim.

Xulosa o'rnida shuni aytilish mumkinki barcha sport turlarida sportchlarni saralashda trener va sport psixologi hamkorlikda ishlar olib borsa va kerakli vaqtda kerakli qarorlarni qabul qilsa yurtimizda yakka kurash sport turlari qatorida boshqa olimpiya sport turlari ham yuqori yuqori natejadorlik namoyon qiladi. Biz xorijiy mutaxasislarni emas ko'proq milliy mutaxasislarni terma jamoaga shaffof saralash bilan ularda xorijiy tajribani o'zlashtirishida kerakli mablag'larni yo'naltirish yani ilmiy metodik qo'llanmalarni milliy va mentalitetimizga mos tarzda to'g'ri tarjima qilish va qo'llanishida nazoratni yo'lga qo'yish davr talabi bo'lib qoldi. Zero milliy kadrlar bizga uzoq muddat xizmat qilishi bilan bir qatorda o'z maktablarini yaratishlari orqali xalqaro arenalarda sportchilarga va trenerlarga bo'lgan talablarga mos kadrlar tayyorlashda xizmat qiladi.

REFERENCES

1. Балтаева И. Т. и др. USE OF VIRTUAL LABORATORIES TO CONDUCT FOOTBALL TRAINING //MODERN SCIENCE AND RESEARCH. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 709-718.
2. Jumayev U. X., Kazoqov R. T., Abdusalomov I. K. QUANTITATIVE EVALUATION OF QUALITY INDICATORS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 229-240.
3. Qutlimurotov I. X. et al. THE PROCESS OF ORGANIZING EDUCATIONAL ACTIVITIES OF STUDENTS AND MASTERING PERSONAL PROFESSIONAL KNOWLEDGE //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 869-879.
4. Солиев И. Р. и др. МОРФО-ФУНКЦИОНАЛ ВА АНТРОПОГЕНЕТИК ТАДҚИҚОТ НАТИЖАЛАРГА КЎРА ФУТБОЛЧИЛАРНИНГ ИШЧАНЛИК НАТИЖАЛАРИНИ БАШОРАТ ҚИЛИШ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6.
5. Тажибаев С. С. и др. ЖАХОН ЧЕМПИОНАТИ 2022 ЙИЛГИ ФУТБОЛЧИЛАР АНТРОПОМЕТРИК ЎЛЧАМЛАРИ ВА ТЕЗЛИК СИФАТИ ОРАСИДАГИ КОРРЕЛЯЦИЯНИ ЎРГАНИШ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6.
6. Тажибаев С. С. и др. 13-14 ЁШЛИ ФУТБОЛЧИЛАРНИНГ ТЕХНИК-ТАКТИК ҲАРАКАТЛАРИНИ ТАРБИЯЛАШ САМАРАДОРЛИГИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6.
7. Boltayeva I. T. et al. PERIODS OF PRODUCTION EDUCATION. THE PERIOD OF INITIATION, PREPARATION, ACQUISITION AND COMPLETION OF THE PROFESSION //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 561-569.
8. Ganieva M. et al. THE UNITY OF TECHNIQUE, TACTICS AND STRATEGY IN TABLE TENNIS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 1175-1183.
9. Usmonova S. H., Akmurodov M., Kazokov R. THE INFLUENCE OF TEMPERAMENT ON THE CHOICE OF SPORTS ACTIVITIES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 63-70.

10. Umaraliyeva F. T., Kazoqov R. T. THE ROLE OF SPORTSWOMEN IN THE DEVELOPMENT OF SOCIETY AND IN THE DEVELOPMENT OF SPORTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 1124-1131.
11. Mustafayeva N. A., Kazoqov R. T. USING THE MAIN CHARACTERISTICS AND POSSIBILITIES OF THE ELECTRONIC SCHEDULE IN SOLVING ISSUES RELATED TO PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 1115-1123.
12. Kazoqov R. T., Axatov L. K. SPORT TOMOSHASINING ESTETIKASI. – 2024.
13. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
14. Umarov D. X. et al. NATIONAL MOVEMENT FOR THE DEVELOPMENT OF PRIMARY CLASS STUDENTS'PHYSICAL PREPARATION USING GAMES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 732-741.
15. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 742-753.
16. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
17. Turopovich K. R., Rixsibayevna D. S. ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES. – 2024.
18. Kazakov R. T. et al. MULTIMEDIA SYSTEMS AND DISTANCE LEARNING TECHNIQUES IN SPORTS SOX //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 99-105.
19. Казоқов Р. Т. и др. МАМЛАКАТИМИЗ ЯНАДА ЮКСАЛИШИДА БОЛАЛАР СПОРТИНИНГ ЎРНИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 5-11.
20. Казоқов Р. Т. и др. ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМДА КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 111-115.
21. Казоқов Р. Т. Кейс стади технологияларидан фойдаланиб талабаларнинг масофавий таълим технологиялари асосида педагогик маҳоратини шакллантириш //Замонавий футболни ривожлантириш тенденциялари: муаммо ва ечимлари. – Т. 11. – №. 1.
22. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
23. Казоқов Р. Т., Мирзабдиллаева А. И., Мирзабдиллаева Х. И. МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ТАДБИРЛАРДА МИЛЛИЙ-МАЎНАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 8. – С. 29-34.

24. Казоқов Р. Т. и др. ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМДА КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 111-115.
25. Kazoqov R. T., Djurabaev A. M. Kredit modul tizimi nima // Ta'limni raqamlashtirish sharoitida pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish. – 2021. – Т. 4. – №. 4. – С. 198-206.
26. Давурбаева М. Ж., Казоқов Р. Т., Мадаминов М. П. ТАЛАБА ЁШЛАРИНИНГ МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ ОЛИШДАГИ БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРИНИНГ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ИНТЕРНЕТ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ АҲАМИЯТИ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 26-31.
27. Давурбаева М. Ж., Казоқов Р. Т., Мадаминов М. П. ТАЛАБА ЁШЛАРИНИНГ МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ ОЛИШДАГИ БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРИНИНГ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ИНТЕРНЕТ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ АҲАМИЯТИ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 26-31.
28. Казоқов Р. Т. и др. КАСБИЙ ФАНЛАРНИ ЎҚИТИШДА ИЛФОР ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ҚЎЛЛАШНИНГ АҲАМИЯТИ ВА ЗАРУРАТИ // GOLDEN BRAIN. – 2024. – Т. 2. – №. 8. – С. 69-77.
29. Казоқов Р. Т., Жўрақўзиев О. О., Эшпўлатов С. С. СПОРТ МУАССАСАЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ТАДБИРЛАРДА МИЛЛИЙ-МАЪНАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 13. – С. 238-248.
30. Казоқов Р.Т., Бўриев Б.Ў., Абдиев Б.Ш., Джўрабаев А.М., Туропов А.Р. КУРАШ МИЛЛИЙ СПОРТ ТУРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ // МИЛЛИЙ КУРАШ ТУРЛАРИ ВА УЛАРНИНГ НАЗАРИЙ-АМАЛИЙ МУАММОЛАРИ. - 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 161-163.
31. Джўрабаев А. М., Казоқов Р. Т. Биомеханик таҳлиллар асосида енгил атлетикачиларнинг функционал тайёргарлигидаги корреляция алоқаларининг таҳлили // Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili" ga bag'ishlangan. – 2021. – Т. 4. – №. 4. – С. 198-208.
32. Bektorov O. Y. et al. MONITORING THE KNOWLEDGE, SKILLS AND SKILLS OF STUDENTS DURING THE TRAINING PROCESS // Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 342-352.
33. Kazoqov R. T., Vo'ronov A. B. SPORTDAGI DOLZARB YANGILIKLAR // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 15. – С. 47-56.
34. Казоқов Р. Т. и др. SPORT MENEJMENTI VA MARKETINGI: MUAMMOLAR // TENDENSIYALAR VA ISTIQBOLLAR. – С. 1-237.

35. Eshpo'latov S. S. METHODS AND PRINCIPLES OF IMPROVING TECHNICAL AND TACTICAL SKILLS AND PHYSICAL TRAINING OF YOUNG VOLLEYBALL PLAYERS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 6. – C. 1296-1302.
36. Kazoqov R. T., Eshpo'latov S. S. YOUNG VOLLEYBALL PLAYERS ARE THE PROCESSES OF ORGANIZING TRAINING SESSIONS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 6. – C. 1303-1310.
37. Pirmatov O. Z., Kazakov R. T. ROLE AND PLACE OF SPORTS AND ACTIVE GAMES IN THE GENERAL STRUCTURE OF EDUCATIONAL AND PRODUCTION PRACTICE //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 9. – C. 125-131.
38. Kazakov R. T., Rasulov Q. Q. TRAINING IN INTERNATIONAL WRESTLING TECHNIQUES AND TACTICS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 9. – C. 180-186.
39. Axatov L. K., Burliyev U. K., Kazoqov R. T. AESTHETICS OF SPORTS SPECTACLE //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 2. – C. 19-28.
40. Kazoqov R., Akmuradov M. PSYCHOLOGICAL FOUNDATIONS OF JUDO //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 481-488.
41. Kazoqov R. T., Umaraliyeva F. T. DRAW A KINESICYCLOGRAM OF SHORT-DISTANCE RUNNING AND BUILD A TIMELINE //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 1201-1208.
42. Kazoqov R. T. et al. IMPROVEMENT OF TECHNICAL TRAINING OF SHORT-DISTANCE ATHLETES //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 1077-1084.
43. Kazoqov R. T. et al. STARTING TECHNIQUE IN SHORT DISTANCE RUNNING //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 1070-1076.
44. Xalmuxamedov R. et al. ANALYSIS OF THE DEPENDENCE OF THE CONDITIONS OF THE MIDDLE MOUNTAIN OF INDICATORS OF THE INTENSITY ZONES OF TRAINING TRAINING LOADS OF QUALIFIED BOXER WOMEN //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 473-483.
45. Shoyimardanov S. A., Bobomurodov A. E., Kazaqov R. T. FORMATION OF PEDAGOGICAL SKILLS AND SKILLS IN STUDENTS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 12. – C. 425-434.
46. Jumayev U. X. et al. ANALYSIS OF THE FINANCIAL POLICY OF THE RUSSIAN EMPIRE IN OFFICIAL DOCUMENTS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 12. – C. 1202-1209.
47. Ziyamuxamedova S. A., Kazaqov R. T., Shukurova S. S. SOME BIOCHEMICAL BLOOD RESEARCHES OF ROWERS DURING PREPRATION PERIOD AND CONTESTS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 12. – C. 982-989.
48. Raxmatov B. S. et al. SHORT DISTANCE RUNNING TECHNIQUE //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 12. – C. 990-1000.
49. Yugay L. P. et al. RECOVERY OF THE BODY OF SHORT-DISTANCE RUNNING ATHLETES DURING SPORTS TRAINING //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 1. – C. 365-371.

50. Akbarov A. et al. ANTHROPOMETRIC-PHYSIOLOGICAL INDICATORS OF MIDDLE-DISTANCE RUNNERS AND RECOVERY OF THEIR BODY DURING TRAINING //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 358-364.
51. Kim D. et al. PEDAGOGICAL ANALYSIS OF THE PARTICIPATION OF STUDENT ATHLETES IN THE SWEDISH TEAM AND THE SWEDISH TEAM IN THE UZBEKISTAN CHAMPIONSHIP IN HEIGHT ATHLETICS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 346-353.
52. Nurullayeva D. S. et al. ETHICAL PROBLEMS AND THEM IN THE FIELD OF NATURE SOLUTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 480-486.
53. Kazaqov R. T., Djo'rabayev A. M. MEANS OF RECOVERY OF WORKING CAPACITY OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 902-911.
54. Kazoqov R. T., Djo'rabayev A. M. DEVELOPMENT OF CYBER SPORTS IN UZBEKISTAN //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 893-901.
55. Yaqubov F. M. et al. METHODOLOGY OF SELECTION OF 10-12-YEAR-OLD PLAYERS AND ORGANIZATION OF TRAINING //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 1271-1279.
56. Казоқов Р. Т. ҚИСҚА МАСОФАГА ЮГУРУВЧИЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ВА МАХСУС ЖИСМОНИЙ ТАЙЁРГАРЛИК КЎРСАТКИЧЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ //Fan-Sportga. – 2022. – №. 7. – С. 53-55.
57. Djo'rabayev A. M., Kazoqov R. T. O'ZBEKISTONDA KIBERSPORTNI RIVOJLANISHI. – 2024.
58. Baltayeva I. T. et al. USE OF VIRTUAL LABORATORIES TO CONDUCT FOOTBALL TRAINING //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 709-718.
59. Baltayeva I. T. et al. CREATING AN INFORMATION-EDUCATIONAL ENVIRONMENT USING MODERN INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 700-708.
60. Melziddinov R. A., Akramov B. N., Kazoqov R. T. THE RELATIONSHIP OF THE EFFICIENCY OF TECHNICAL-TACTICAL ACTIONS OF FOOTBALL PLAYERS WITH THE LEVEL OF PHYSICAL PREPARATION //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 1153-1165.
61. Umarov D. X. et al. NATIONAL MOVEMENT FOR THE DEVELOPMENT OF PRIMARY CLASS STUDENTS'PHYSICAL PREPARATION USING GAMES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 732-741.
62. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 742-753.
63. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.

64. Boltayeva I. T., Tashnazarov D. Y., Kazaqov R. T. TECHNICAL-TACTICS OF 13-14-YEAR-OLD FOOTBALL PLAYERS EFFICIENCY OF EDUCATIONAL ACTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6. – С. 91-98.
65. Boltayeva I. T. et al. ANATOMY OF THE EXACT AND NATURAL SCIENCES TEST TASK //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6. – С. 99-105.
66. Казоқов Р. Т. и др. ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ТАДБИРЛАРДА МИЛЛИЙ-МАЪНАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ. – 2024.
67. Djurayeva X. X., Xodjiyev R. M., Kazaqov R. T. DIFFICULTIES IN TEACHING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 316-326.